

**Громадська організація  
«Київська наукова організація  
педагогіки та психології»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ  
НАУКОВИХ РОБІТ**

учасників міжнародної  
науково-практичної конференції:

**«ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ  
ТА ПЕДАГОГІКИ»**

6–7 листопада 2020 року

Частина II

Київ  
2020

УДК 159.9+37.01(063)  
Т 33

**Тенденції розвитку психології та педагогіки:** матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 6–7 листопада 2020 року). Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2020. Ч. 2. – 144 с.

УДК 159.9+37.01(063)  
Т 33

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Тенденції розвитку психології та педагогіки». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

© Колектив авторів, 2020  
© Київська наукова організація педагогіки та психології, 2020

## ЗМІСТ

### СЕКЦІЯ 7. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

**Володарська Н. Д.**

РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ  
ОСОБИСТОСТІ У ВНЗ ..... 7

**Voloshyna A. L., Sychevska L. Ye., Oliynyk L. H.**

SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL CENTER  
OF THE KIEV ACADEMY OF THE COSSACKS ..... 11

**Галацин К. О.**

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ  
СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ..... 15

**Генкал С. Е., Змієвська Д. Ю.**

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО  
ІНТЕРЕСУ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ У ЗАКЛАДАХ  
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ..... 18

**Дудик Р. В.**

МЕТОДИ РОЗВИТКУ МУЗИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ..... 21

**Сгорова В. О.**

РОЗВИТОК УЯВИ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ  
(НА ПРИКЛАДІ ПРОСЛУХОВУВАННЯ «РЕВОЛЮЦІЙНОГО»  
ЕТЮДУ Ф. ШОПЕНА)..... 24

**Здановська І. М.**

МЕТОД КОНСТРУКТИВІЗМУ ГОТТФРІДА БАММЕСА У ФАХОВІЙ  
ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ГРАФІЧНИХ ДИЗАЙНЕРІВ ..... 28

**Ковальчук О. С., Шелюк Ю. С.**

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ  
УЧНІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ..... 31

**Корчевнюк Т. В., Ковальчук Л. П.**

ФОРМУВАННЯ ПОНЯТЬ ПІРИ ВИВЧЕННІ ТЕМИ  
«БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ»  
(БІОЛОГІЯ І ЕКОЛОГІЯ 11 КЛАС, РІВЕНЬ СТАНДАРТУ)..... 32

**Надкирнична Л. П., Пак А. В., Мислицька Н. А.**

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ  
КОНСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ..... 38

**Ковальчук О. С.**, магістр II курсу  
природничого факультету

**Шелюк Ю. С.**, кандидат біологічних наук, доцент,  
завідуюча кафедри

*Житомирський державний університет імені Івана Франка  
м. Житомир, Україна*

## **ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ**

Проблема формування дослідницьких умінь школярів розроблялась науковцями за такими основними напрямками: вивчення теоретичних основ поетапного формування розумових дій, використання різноманітних засобів управління пізнавальною, в тому числі навчально-дослідницькою діяльністю; обґрунтування дидактичних умов розвитку дослідницьких здібностей та формування дослідницьких умінь учнів. Однак, недостатньо розроблені питання особливостей формування дослідницьких умінь школярів у процесі вивчення біології та екології, методики реалізації цієї проблеми.

У базовій школі в урочній роботі переважатиме формування операційних дослідницьких умінь, причому головна увага повинна приділятися формуванню мотиваційного компоненту та загальноінтелектувальних операційних умінь. У позакласній роботі легше реалізувати принцип індивідуалізації, тому є можливість формування тактичних і навіть початкових стратегічних дослідницьких умінь з розвитком усіх компонентів. У старшій школі на основі попередньо сформованого рівня дослідницьких умінь та залучення здобувачів освіти до різних форм роботи є можливість формувати високий рівень цих умінь та проводити науково-дослідницьку роботу.

Дослідницька компетентність здобувачів освіти як складне інтегративне утворення особистості потребує дотримання ряду педагогічних умов: застосування широкого спектру індивідуальних завдань, удосконалення змісту базових навчальних дисциплін; активізації позанавчальної дослідницької діяльності в межах гуртків, на олімпіадах, конкурсах тощо.

Для підвищення ефективності формування дослідницької компетентності здобувачів освіти доцільно здійснювати спеціальне навчання у них умінь застосування методів наукового пізнання. На нашу думку, цей шлях доцільний для використання саме у старшій школі, оскільки він опирається на набуті учнями уміння й навички дослідницької діяльності і доводить їх до системного рівня володіння науковими методами пізнання.

Велику роль у формуванні дослідницької компетентності учнів відіграє позаурочна робота, якій властива висока пізнавальна активність і самостійність здобувачів освіти, поглиблене й різнобічне вивчення живої природи з урахуванням інтересів та нахилів дітей.

Проблема формування дослідницької компетентності та дослідницьких умінь отримала належне опрацювання на рівні загальнотеоретичного уявлення про зміст освіти та на рівні навчального предмета біологія й екологія. Методика навчання біології та екології забезпечує розробку відповідних технологій навчання. Однак, для успішної реалізації зазначена проблема повинна бути реалізованою також на рівнях навчального матеріалу, процесу навчання, його методичного забезпечення та особистісного надбання школяра.

### **Література:**

1. Васюкова Н. М. Позакласна робота з біології як засіб формування екологічної компетентності учнів / Н. М. Васюкова // Постметодика. – 2011. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/Postmetodyka\\_2011\\_2\\_9.pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/Postmetodyka_2011_2_9.pdf) – Назва з екрану.
2. Верзілін М. М. Загальна методика викладання біології : [підруч. для студ. біол. фак. пед. ін-тів] / М. М. Верзілін, В. М. Корсунська. – К. : Вища шк., 1980. – 352 с.
3. Внеклассная работа по биологии : [пособие для учителей] / Никишов А. И., Мокеева З. А., Орловская Е. В., Семенова А. М.]. – М. : Просвещение, 1980. – 239 с.

**Корчевнюк Т. В.**, студентка ІІ курсу магістратури  
природничого факультету

**Ковальчук Л. П.**, асистент кафедри ботаніки,  
біоресурсів та збереження біорізноманіття

*Житомирський державний університет імені Івана Франка  
м. Житомир, Україна*

### **ФОРМУВАННЯ ПОНЯТЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕМИ «БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ» (БІОЛОГІЯ І ЕКОЛОГІЯ 11 КЛАС, РІВЕНЬ СТАНДАРТУ)**

Суттєве погіршення якості загальної середньої освіти протягом 1992–2016 років є проблемою, яка потребує негайного розв'язання.